

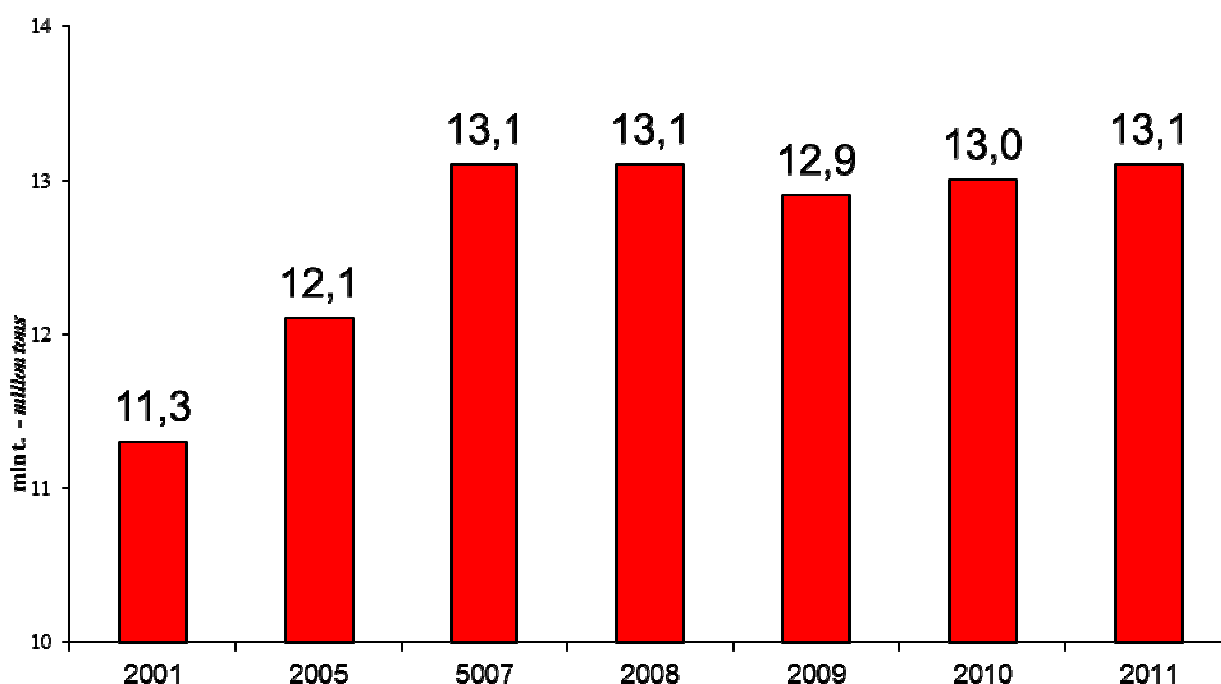
Rynek mięsa owczego i koziego w Polsce i na świecie

Dariusz Lisiak, Andrzej Borys, Beata Lisiak

*Instytut Biotechnologii i Przemysłu Rolno-Spożywczego,
ul. Rakowiecka 36, 02-532 Warszawa*

Produkcja mięsa na świecie nieustannie rośnie. Szacuje się, że od roku 2006 do 2010 ilość surowca mięsnego wzrosła o prawie 15 mln t. Najbardziej dynamicznie rozwija się produkcja mięsa drobiowego i wieprzowego. Produkcja wo-

łowiny, mięsa owczego i koziego utrzymuje się niemal na stałym poziomie. Dostępne dane wskazują, że od 2006 r. produkcja mięsa owczego i koziego wynosiła od 13 do 14 mln t, co stanowi około 4,5% całkowitej produkcji mięsa (rys. 1).

Rys. 1. Światowa produkcja mięsa owczego i koziego (wg FAOSTAT, 2010)
Fig. 1. Global production of sheep and goat meat (acc. to FAOSTAT, 2010)

Australia

Populacja owiec w Australii zmniejsza się. Zgodnie z danymi australijskiego urzędu statystycznego w okresie lipiec 2008 – czerwiec 2009 pogłowie zmniejszyło się z poziomu 76,9 mln do 72,7 mln szt., co oznacza, że osiągnięto najniższy poziom pogłowie od 1905 r. Przyczyny takiego stanu rzeczy należy upatrywać w zmianie profilu użytkowania owiec, czyli odejściu od produkcji wełny na rzecz produkcji mięsa. Dodatkowo, poprawa warunków pogody sprawiła, że w sezonie 2009/2010 farmerzy wydłużali okres przetrzymywania zwierząt, zwiększając przez to wzrost średniej wagi ubijanych sztuk (o ok. 5%). W sezonie 2009/2010 Australia wyeksportowała ponad 110,9 tys. t mięsa baraniego (spadek o 24%) oraz 157 tys. t mięsa jagnięcego (wzrost o 1%). Główni odbiorcy to: USA (spadek o 3%), Bliski Wschód (wzrost o 10%), Chiny (wzrost o 23%), UE (wzrost o 6%). Pomimo bardzo silnego popytu na żywiec owczy Australia wyeksportowała 3,1 mln szt., tj. o 25% mniej niż rok wcześniej.

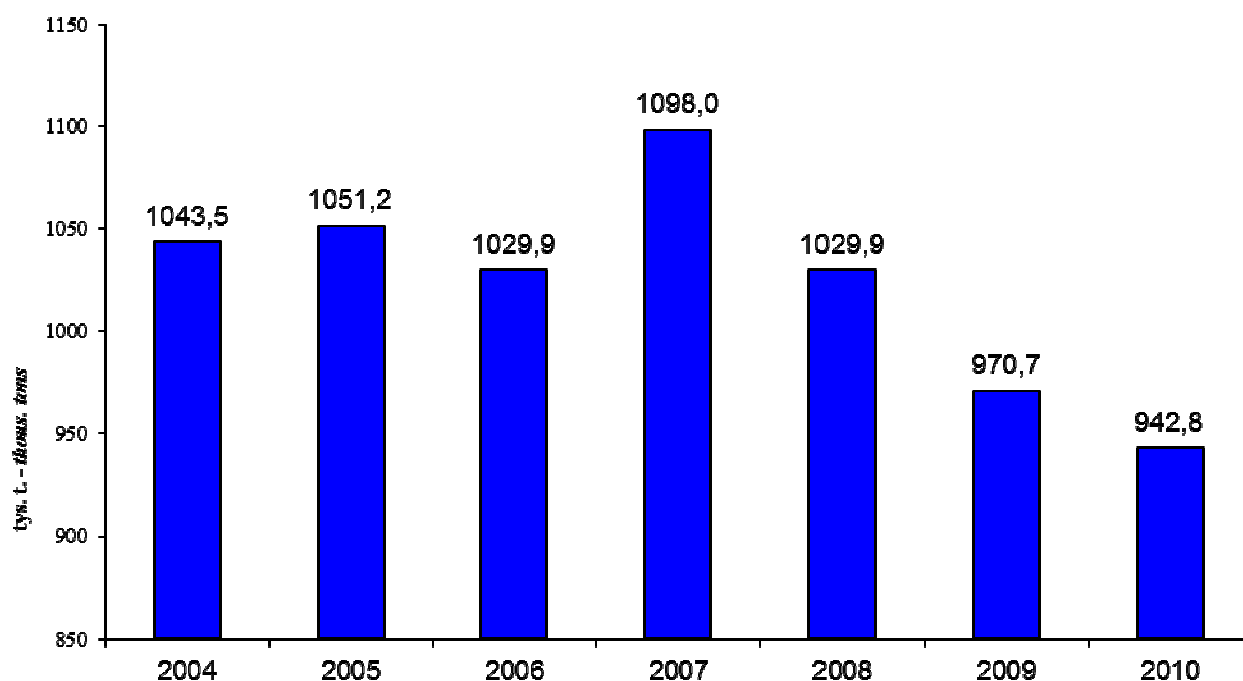
Nowa Zelandia

Mimo trzyletniej suszy, utrzymującej się na wschodnim wybrzeżu Nowej Zelandii, nie zaobserwowano spadku pogłowie owiec w całym kraju.

W połowie 2010 r. ich pogłowie liczyło 33,2 mln szt. i było wyższe o 2,5% w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku. Głównym odbiorcą nowozelandzkiej jagnięciny są: Unia Europejska (spadek o 2,4%), USA (wzrost o 4%), Kanada (bez zmian), Chiny (wzrost o 2,6%) i Bliski Wschód (wzrost o 10,9%).

Unia Europejska

Zgodnie z prognozami Komisji Europejskiej w 2010 r. w UE produkcja mięsa owczego i koziego zmniejszyła się w ciągu ostatniego roku o 2,9% – do poziomu 943 tys. t. W porównaniu z rokiem 2007 spadek produkcji wynosił 155 tys. t. (rys. 2).

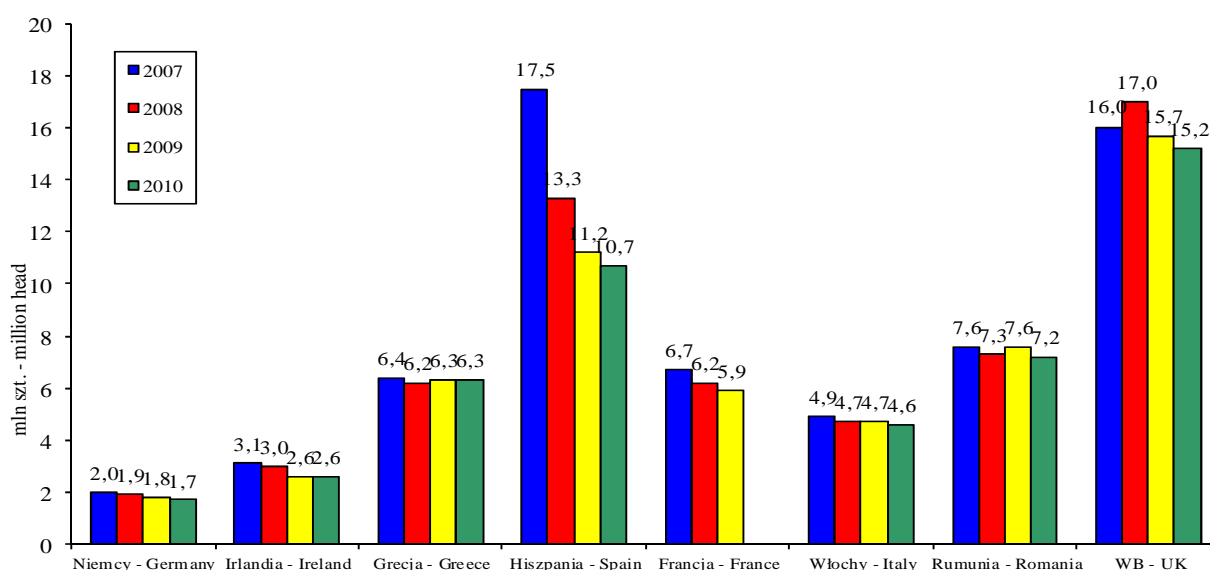

Rys. 2. Produkcja mięsa owczego i koziego w krajach Unii Europejskiej (wg FAPA FAMMU)
Fig. 2. Production of sheep and goat meat in European Union countries (acc. to FAPA FAMMU)

W poszczególnych krajach UE notowano w ostatnich czterech latach spadek pogłowia owiec (rys. 3), który wynosił dla: Hiszpanii – 6,8 tys. szt., Wielkiej Brytanii – 0,8 tys. szt., Rumunii – 0,4 tys. szt., Francji – 0,8 tys. szt. i Włoch – 0,3 tys. szt. Pogłowiu owiec w Grecji nie uległo zmianie, natomiast wzrost pogłowia zanotowano w krajach o niewielkiej populacji tych zwierząt: na Cyprze – 1,5% i w Szwecji – 15,5%. Podobny trend obserwuje się dla pogłowia kóz (rys. 4). Spadek pogłowia zanotowano

w Grecji – o 59,7 tys. szt., Hiszpanii – o 255,6 tys. szt., Francji – o 49 tys. szt. i Bułgarii – o 174,4 tys. szt. Wzrost pogłowia zanotowano jedynie w Rumunii – o 58,7 tys. szt.

Przedstawione dane wskazują na spadek spożycia mięsa owczego i koziego w Unii Europejskiej, ponieważ spadek pogłowia tych zwierząt nie jest kompensowany wzrostem importu mięsa. W 2004 r. mieszkaniec UE spożywał 2,87 kg mięsa tych zwierząt rocznie, natomiast w 2010 r. 2,08 kg.

Rys. 3. Produkcja owiec w wybranych krajach Unii Europejskiej w latach 2007–2010
 Fig. 3. Production of sheep in selected European Union countries in the years 2007–2010

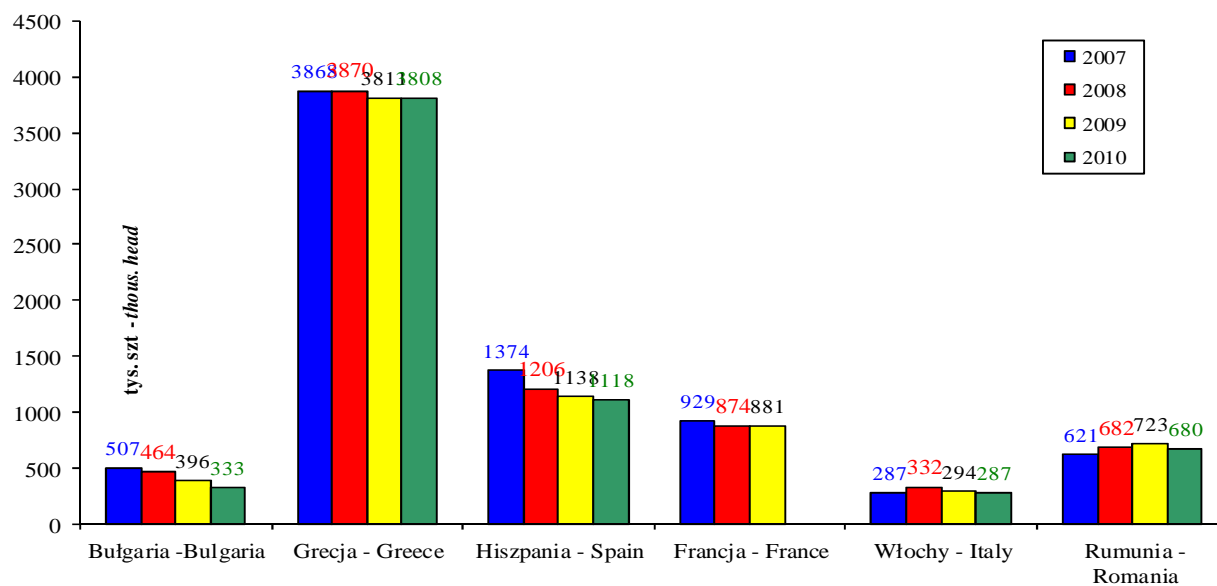
Polska

Pogłowiu owiec w naszym kraju w grudniu 2010 r. wynosiło 213,44 tys. szt. i było najniższe od kilkadziesiąt lat. Tendencja zniżkowa jest szczególnie widoczna od połowy 2008 r., kiedy to stan owiec w Polsce przekraczał 300 tys. szt. Największa populacja owiec występuje w województwach: małopolskim – 54,6 tys. szt., w tym 43,3 tys. szt. maciorek, wielkopolskim – 23,0 tys. szt., w tym 15,0 tys. szt. maciorek i podlaskim – 17,0 tys. szt., w tym 10,5 tys. szt. maciorek (rys. 5).

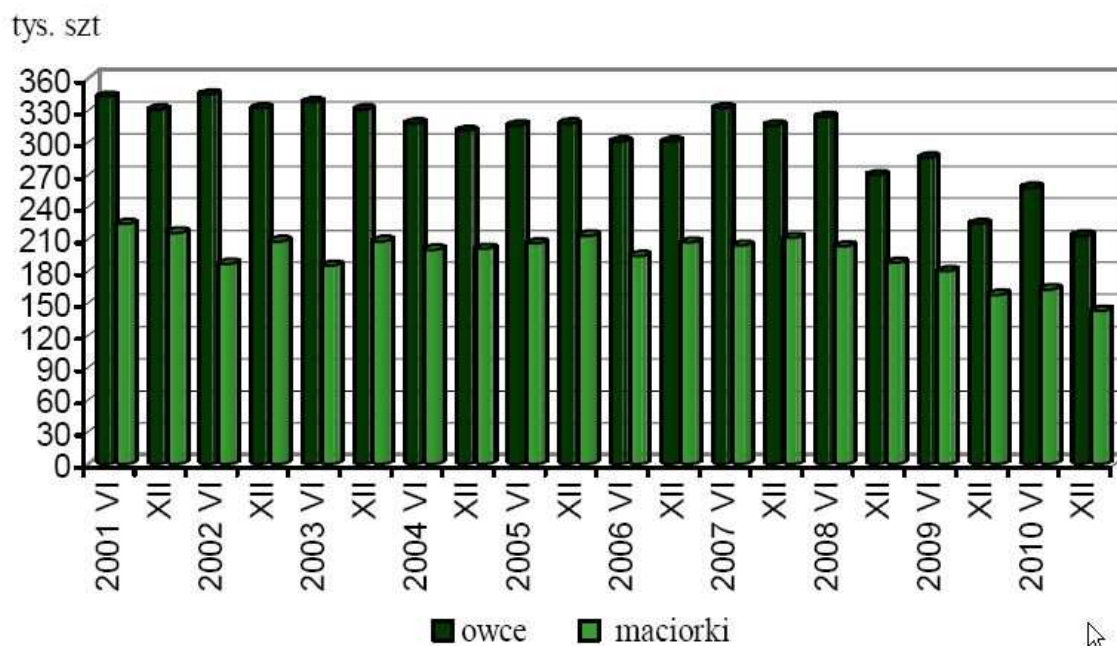
W grudniu 2010 r. największym udziałem w krajowym pogłowiu owiec charakteryzowały się województwa: małopolskie (25,6%), wielkopolskie (10,8%), podlaskie (8%), kujaw-

sko-pomorskie (7,3%), łódzkie i podkarpackie (7,2%), a najmniejszym – opolskie (1,1%), świętokrzyskie (1,5%) i lubuskie (2%). Główną przyczyną tak dużego spadku pogłowia w ogólnym bilansie jest znaczne ograniczenie stanu w województwach wielkopolskim i łódzkim (rys. 6), które to, będąc dość znacznymi producentami owiec, zanotowały zmniejszenie populacji o ponad 10%.

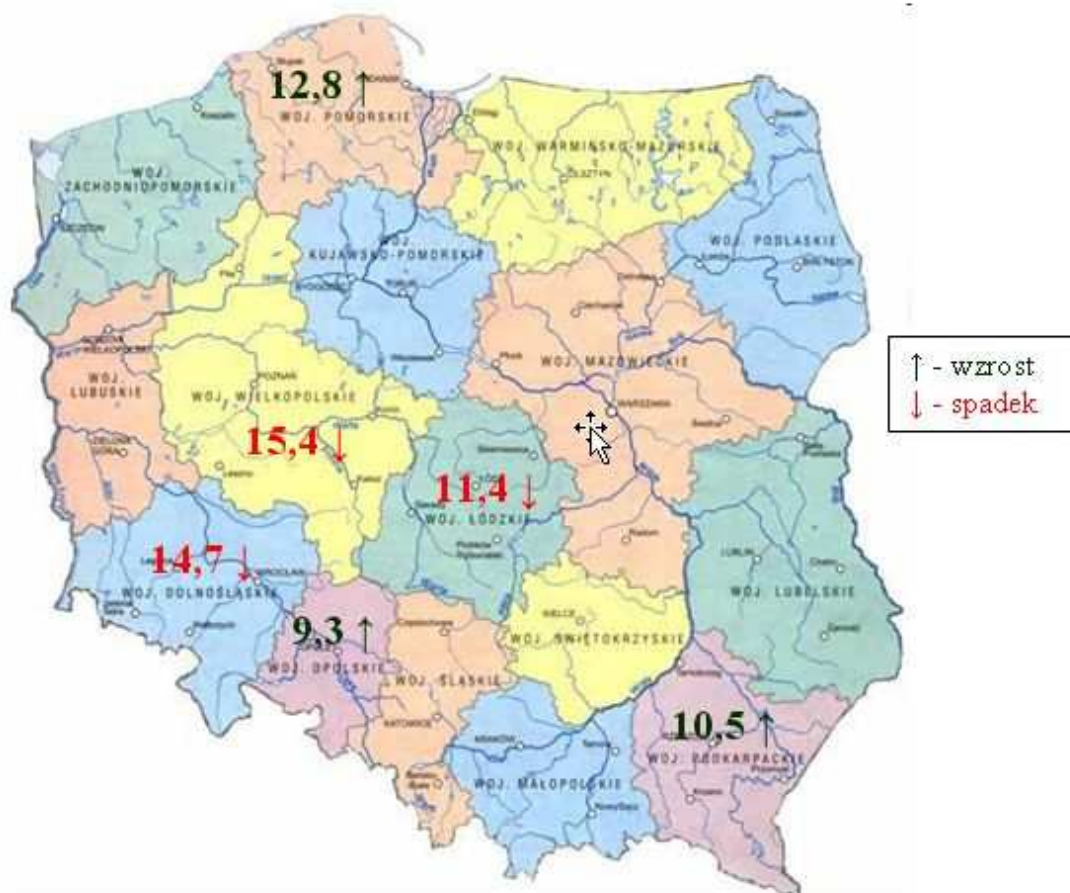
Średnia cena jagniąt lekkich w latach 2006–2009 wahała się w przedziale od 8,5 do 9,5 zł/kg. W 2010 r. wyeksportowano z Polski 1708 t jagniąt żywych oraz 150 t mięsa. Głównymi odbiorcami były Włochy i Holandia. W porównaniu z rokiem 2009 eksport spadł o 187 t. Całkowita wartość sprzedanych jagniąt wyniosła 3,7 mln EUR.

Rys. 4. Produkcja kóz w wybranych krajach Unii Europejskiej w latach 2007–2010.
 Fig. 4. Production of goats in selected European Union countries in the years 2007–2010

Rys. 5. Pogłowie owiec (tys. szt.), w tym maciorek, w latach 2001–2010 (wg GUS)
 Fig. 5. Population of sheep (thous. head), including ewes, in the years 2001–2010
 (acc. to Central Statistical Office)
 (owce – sheep, maciorki – ewes)

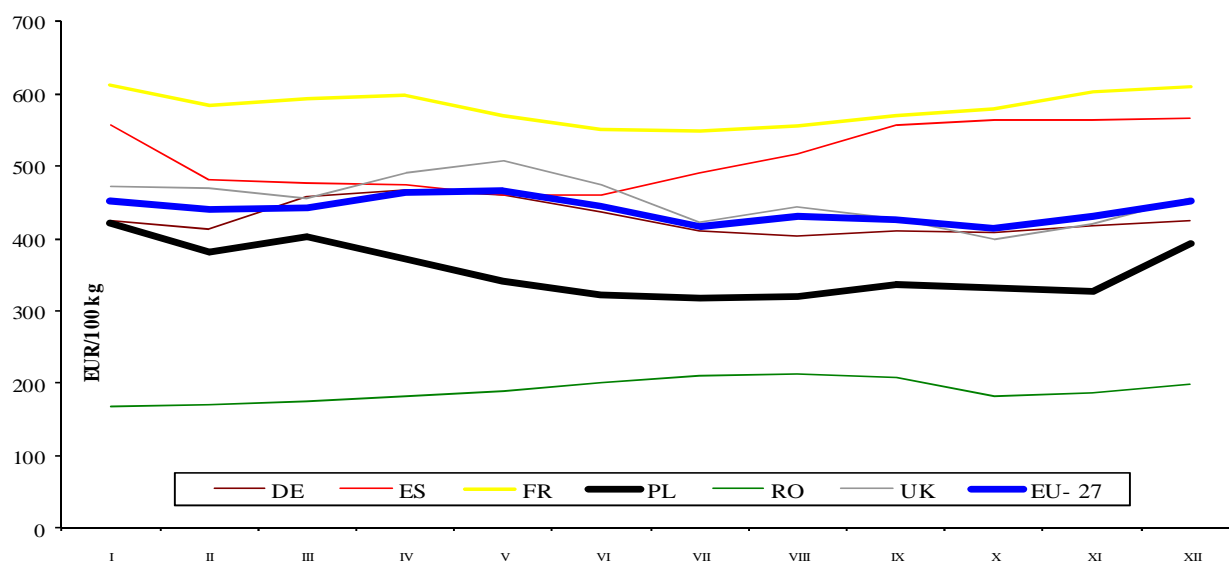

Rys. 6. Zmiany wielkości populacji owiec w poszczególnych województwach w latach 2009–2010
 Fig. 6. Changes in the size of sheep population in different provinces in the years 2009–2010
 (wzrost – increase, spadek – decrease)

Na skutek obniżenia się kursu złotego oraz wysokich cen owiec i jagniąt na rynku UE przeciętna cena skupu owiec w 2009 r. wynosiła 6,57zł i była o 26% wyższa niż w 2008. Jednakże, od marca 2010 r. ceny owiec w Polsce wykazują tendencję spadkową. Przewidywana przeciętna cena owiec ciężkich w I półroczu 2010 r. wynosiła 372 EUR/100 kg. Tymczasem w UE przeciętna cena jagniąt wynosiła w 2009 r. 627 EUR/100 kg, to znaczy, że była o 5% wyższa niż w 2008.

W przypadku ceny owiec ciężkich w 2009 r. była ona wyższa o 4% w porównaniu z rokiem wcześniejszym i wynosiła 413 EUR/100 kg (rys. 7).

Źródło: Zintegrowany system Rolniczej Informacji Rynkowej; Zespół Monitoringu Zagranicznych Rynków Rolnych; Dane GUS; Rynek Mięsa – stan i perspektywy – IERiGŻ PAN.

Rys. 7. Średnie ceny zakupu owiec ciężkich w wybranych krajach Unii Europejskiej w okresie styczeń – grudzień 2010 r.

Fig. 7. Average purchase prices for heavy sheep in selected European Union countries in the period January – December 2010

THE SHEEP AND GOAT MEAT MARKET IN POLAND AND THE WORLD

Summary

The global production of sheep and goat meat is 13 million tons, which means that despite adverse weather conditions in Australia and Oceania, the population of these animals has not decreased. China, the European Union, India, Australia and New Zealand continue to be the largest producers of sheep and goat meat in the world. In Poland, sheep numbers still show a downward trend. In December 2010 there were 213,400 sheep (a decrease by 4.7%), including 142,800 ewes (a decrease by 9.7%). The highest decline in the sheep population was noted in the Wielkopolskie and Łódzkie provinces. The average purchase price of sheep in 2009 (6.57 zloty) was 26% higher than in 2008. In 2010 in the European Union, lamb prices were 8% lower and heavy sheep prices 7% higher than in 2009. In Poland, the average price of sheep in 2010 was comparable to the 2009 price. This is the same price as in 2004, which is the main reason for the decreasing population in addition to rising animal management costs.

